

สมุนไพรในตำรับยาหอม

นพมาศ สุนทรเจริญนท์

ไคร้เครือ

ชื่ออื่นๆ	หนอนตาย (1)
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Aristolochia pierre</i> Lecomte. (1, 2)
วงศ์	ARISTOLOCHIACEAE (1, 2)
ส่วนที่ใช้	รากแห้ง (1)

สารสำคัญ

สาร aristolochic acid I, II (2 - 28), สารกลุ่ม terpenoids (29)

ประโยชน์ทางยา

การใช้ตามภูมิปัญญา: ตำรายาไทยใช้แก้พิษไข้ พิษกาฬ เจริญอาหาร ชูกำลัง แพทย์ตามชนบทใช้ปรุงเป็นยาแก้ไข้จับสั่น ไข้คั่งเพื้อ และไข้เซื่องซึม (1)

การศึกษาทางเภสัชวิทยา

ฤทธิ์เป็นพิษต่อไต: สารกลุ่ม aristolochic acids เป็นพิษต่อไต ทำให้เนื้อเยื่อไตตาย (10, 25) โดยเฉพาะสาร aristolochic acid I จะก่อให้เกิดพิษสูง (21, 26)

ผลต่อเอนไซม์ cytochrome P450: สาร aristolochic acid มีผลต่อเอนไซม์ cytochrome P450 (CYP1A1/2) ซึ่งมีผลต่อการเผาผลาญของยาได้ (23)

การศึกษาทางพิษวิทยา

สาร aristolochic acid มีผลต่อหนูที่ตั้งท้อง พบว่าทำให้มดลูกผิดปกติ และทำให้แท้ง (4)

การศึกษาทางคลินิก

การศึกษาในผู้ป่วยไตเป็นพิษเนื่องจากการรับประทานสมุนไพรที่มีสาร aristolochic acid พบว่าในปัสสาวะและอุจจาระมีสารที่ถูกเผาผลาญแล้วคือ สาร aristolactams (7) และ DNA adducts อื่นๆ [7-(deoxy-adenosin-N(6)-yl)aristolactam I (dA-AAI) (8, 9, 22) ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง และเป็นพิษต่อไต

ข้อควรระวัง

สาร aristolochic acid เป็นพิษต่อไต (2, 3, 5, 8, 9, 22) และก่อเกิดมะเร็ง (3, 8, 9, 16)

เอกสารอ้างอิงติดต่อที่สำนักงานข้อมูลสมุนไพร